

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır. Daha fazla bilgi için, bu belgenin sonunda bulunan yazarın telif hakkı ile ilgili kısmı okuyabilirsiniz.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

R.R./Polonya – 27617/04

Karar 26.5.2011 [4. Daire]

Madde 3

Onur kırıcı muamele

İnsanlık dışı muamele

Karnındaki bebeğinde yapısal bir bozukluk olan hamile bir kadının doğum öncesi genetik testler yapmasının ve sonuç olarak gebeliğini sonlandırmasının mümkün olmaması: *İhlal*

Olaylar – Gebeliğinin on sekizinci haftasında yapılan bir ekografi sonucunda, başvurucuya ceninde yapısal bozukluk olmasından şüphelenildiği bilgisi verilmiştir. Bunun sonucunda, başvuru yapısal bozukluk olduğunun kesinleşmesi durumunda, kürtaj yapmak istediğini bildirmiştir. Başvurucuya amniyosentez aracılığıyla genetik inceleme yapması önerilmiş, ancak başvuru bu incelemeyi sadece gebeliğinin yirmi üçüncü haftasında yaptırabilmiştir, çünkü kendi doktoru dâhil birçok doktor ona bu incelemeyi yazmayı birçok sefer reddetmişlerdir. Başvurucu kürtaj talebini yenilemiş ancak olumlu cevap alamamıştır. Başvurucu, nihayet iki hafta sonra, ceninin Turner sendromuna yakalandığını doğrulayan test sonuçlarını aldığı anda, kürtaj için öngörülen yasal süre geçmişti*. Başvurucu doktorlara karşı ceza kovuşturması açılmasını istemiş ancak buna da olumlu bir yanıt alamamıştır. Doktorlara karşı açtığı tazminat davası sonucunda, başvuru doktorları, ona genetik testleri zamanında yaptırmama ve bu testleri yazmayı reddettiklerini yazıya dökmeme nedeniyle, kendisine tazminat ödemelerine mahkûm ettirmiştir.

Hukuk – Madde 3: Başvurucu, yapısal bozuklukla ilgili endişelerini doğrulayacak veya ortadan kaldıracak genetik testlerinin yapılması için çok sayıda talepte bulunmuştur. Başvurucunun, doktorların tavsiye ettikleri, bu testleri yapıp yapmaması gerektiği sorusu ertelemecilik, karışıklık ve tavsiye ve bilgilendirmede eksiklikle lekelenmiştir. Sadece genetik testlerin baştaki teşhisi doğrulayıp yalanlayabileceğine itiraz edilmemektedir. Olayların olduğu dönemde, araç veya personel eksikliği veya mali nedenlerden dolayı, bu testlerin yapılmasının mümkün olmadığı ne ileri sürülmüş ne de kanıtlanmıştır. Ulusal mevzuat, devlete, genetik yapısal bozukluk veya gelişme konusunda yapısal bir bozukluk ihtimali olan durumlarda, doğum öncesi inceleme ve bilgiye, engelle karşılaşmadan, ulaşmayı güvenceye alma konusunda açık bir yükümlülük yükliyordu. Ulusal mevzuat, aynı zamanda, doktorlara, hastalara durumlarıyla ilgili gerekli bütün bilgileri sunma ve onların sağlıklarıyla ilgili ek bilgi alma haklarına saygı gösterme yükümlülüğü yükliyordu. Dolayısıyla, olayların olduğu dönemde yürürlükte olan çeşitli yasal düzenlemeler, hamile kadınların kendilerinin ve ceninin

sağlığıyla ilgili bilgiye ulaşmaları konusunda, devletin pozitif yükümlülüklerini açıkça belirtiyordu.

Başvurucu çok hassas bir durumdaydı. Sağlık uzmanlarının ertelemecilikleri sonucunda ve onun kaygılarını gözetme ve ona uygun bir cevap verme yasal yükümlülüklerine rağmen, başvuru, ceninin sağlığıyla ilgili olarak, altı haftalık korkunç bir belirsizlik dönemi geçirmek durumunda kalmıştır. Durumunun acil niteliği hiçbir şekilde dikkate alınmamıştır. Öyle ki başvuru nihayet test sonuçlarını aldığı anda, hamileliğine devam etme veya kürtaj talep etme arasında aydınlatılmış bir tercih yapmak için artık çok geçti. Böylece, başvuru aşağılanmış ve AİHM'nin görüşüne göre, acısı 3. maddenin ihlali için gerekli ağırlık seviyesine ulaşmıştır.

Sonuç: İhlal (Bire karşı altı oyla).

Madde 8: Polonya hukuku, başvuru durumunda uygulandığı şekliyle, ilgilinin, kürtaj talep edip etmeme konusunda aydınlatılmış bir tercih yapmasına izin vermek için hayati önemde olan, bir teşhis hizmetine erişimini sağlayacak etkili mekanizmalar öngörmüyordu. Bu durum, iç hukuk hükümlerinin teorik olarak öngördükleri – kürtaj hakkı – ile bu hükümlerin pratikte uygulamaya geçirilmeleri arasında ciddi bir farkın oluşmasına yol açmıştır. Böylece, otoriteler başvuru özel hayatına etkili bir saygıyı güvenceye alma pozitif yükümlülüklerini ihmal etmişlerdir.

Sonuç: İhlal (Bire karşı altı oyla).

Madde 41 – Manevi zarar için 45 000 EUR.

* Polonya hukukunda, cenindeki yapısal bir bozukluk nedeniyle kürtaj yapılması gebeliğin sadece ilk yirmi dört haftası boyunca mümkündür.

© Avrupa Konseyi/Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin resmi dilleri Fransızca ve İngilizce'dir. Bu çeviri, Avrupa Konseyi'nin insan haklarına destek Fonu'nun desteğiyle hazırlanmıştır (www.coe.int/humanrightstrustfund). Mahkeme'yi bağlamamaktadır ve Mahkeme, kalitesi konusunda herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarının veritabanı olan HUDOC üzerinden (<http://hudoc.echr.coe.int>) veya HUDOC'un bildirdiği başka veritabanları üzerinden yüklenebilir. Davanın isminin tamamen yazılması, yukarıdaki telif hakkıyla ilgili ifadelerin kullanılması ve insan haklarına destek Fonu'na referans yapılması şartıyla ticari olmayan amaçlarla kullanılabilir. Bu çevirinin tamamını veya bir kısmını ticari amaçlarla kullanmak isteyen herkesin, bu durumu belirtilen adrese bildirmesi rica olunur: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante: publishing@echr.coe.int.